

**ДО АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”
в професионално направление 2.2 История и археология,
област на висше образование 2. Хуманитарни науки,
Нов български университет**

Уважаема госпожо Председател,

Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства представя на Вашето внимание **Доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”** в професионално направление 2.2 История и археология от област на висше образование 2. Хуманитарни науки в **Нов български университет**

Докладът е разработено съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО, чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 38, ал.2 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА /20.10.2016 г./ критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 Г.

IV. ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

V. SWOT АНАЛИЗ

VI. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 18 от 21.07.2022г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 25 от 24.11.2022г.
3.	ЕГ работи с документацията по процедурата. С цел получаване на допълнителна информация са проведени разговори с преподаватели и членове на комисията, изготвила доклада-самооценка.	15.12.2022г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 4 от 08.03.2023г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 6 от 05.04.2023г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	.....

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. Доц. д-р Иво Симеонов Топалилов, Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ – БАН – председател
2. Доц. д-р Стоян Йорданов Попов – ПУ „Паисий Хилендарски“
3. Докторант Доника Николаева Цановска – СУ „Св. Климент Охридски“

Наблюдаващ процедурата – доц. д-р Венета Ханджийска, член на ПКХНИ

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С решение на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 16.05.2018 г. НБУ получава програмна акредитация на ДП „Исторически изследвания” в ПН 2.2. История и археология с обща оценка **8.41 (осем цяло и четиридесет и една стотни)**, срок на валидност 5 години и формулира **2 препоръки**.

Препоръка 1. Да се осигури приемственост в хабилитирания състав. Срок: 2019/2020 г. **Препоръката е изпълнена.**

В периода 2018-2022 г. към докторската програма са привлечени трима нови хабилитирани преподаватели на ОТД, от които двама са в професионално направление 2.2., а един в 3.1. Единият от преподавателите е професор. И тримата преподаватели са на първи ОТД към департамент „История“, като при единия от тях се касае за академично израстване на департамента.

Препоръка 2. Да се развият условия за участието на докторантите в международни изследователски проекти и специализации като се даде приоритет и се използва пълноценно ресурсът на програма „Еразъм+” Срок: постоянен. **Препоръката е изпълнена.**

НБУ и Департамент „История” предоставят широк спектър от възможности за участие в разнообразни форми на международен академичен обмен, международни изследователски проекти и специализации. От 2021 г. стартира международен проект Европейски реформаторски университетски алианс (ERUA), в който участва и НБУ (с двама координатори от департамента), който предлага богати възможности за международен обмен. През учебните 2018/2019 и 2019/2020 г. са осъществени една входяща и две изходящи преподавателски мобилности в международния академичен обмен на програмата за мобилност „Еразъм+”.

Професионално направление 2.2 История и археология е получило програмна акредитация на 22.05.2019 г., с оценка 9.06.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма „Исторически изследвания“

- брой обучавани в периода докторанти – 12;
- брой новозачислени докторанти – 8;
- брой защитили – 5;
- брой на отчислени с право на защита – 4;
- брой обучаващи се – 3;
- брой на редовните докторанти – 0;
- брой докторанти в самостоятелна форма на обучение – 12;
- брой докторанти в задочна форма на обучение – 0;
- дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 0;
- докторанти от други страни – 0;
- отстранени докторанти – 0;
- брой на редовните докторанти, продължили академичната кариера след успешна защита – 0.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.

Стандарт 1. „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“.

По 1.1.1. *ВУ или научната организация организира обучение по докторската програма в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство.*

Обучението по докторска програма *Исторически изследвания* в НБУ се провежда в съответствие с мисията и визията, целите, стратегията, приоритетите на университета и действащото законодателство, определени в национални законови и нормативни актове, общоуниверситетските и факултетските документи.

Мисията, визията, целите и задачи на НБУ са оповестени в Стратегическия план за НБУ 2017-2022, разработен на основата на академичния профил и образователната философия на университета. Мисията на НБУ е да бъде ориентиран към своите студенти и докторанти, като изгражда предприемчиви, социално отговорни личности. НБУ е част от международната университетска мрежа и цели да бъде модел за академична институция, подготвяща студенти и докторанти с висока академична компетентност и практически умения.

По 1.1.2. *Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ.*

Системата за управление на качеството е основен нормативен документ на НБУ, в който е развита политиката за осигуряване на качеството във всички бакалавърски, магистърски и докторски програми, в т.ч. и в професионално направление 2.2. *История и археология*. Система за управление на качеството в НБУ е сертифицирана по ISO 9001:2015 през м. февруари 2019 г. и е установено нейното пълно съответствие с изискванията на стандарта.

Ръководството на НБУ и университетската общност се ръководят от разбирането, че сред най-важните общи показатели за качеството на образованието са степента на лична удовлетвореност на студентите и общото самочувствие на възпитаниците на университета; професионалните и личностните качества на преподавателите и административния състав; обществената оценка и тяхната реализация на пазара на труда.

Налични са данни за проведени през акредитирания период 8 анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в докторските програми.

По 1.1.3. *ВУ или научната организация изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.*

Научноизследователската дейност в НБУ се организира от преподавателските общности на департаментите и центровете. Сред основните приоритети на изследователската политика на НБУ са превръщането на университета в международен

изследователски център и интегрирането му в множество международни университетски мрежи, развитието на проектната дейност, развитието на интердисциплинарните изследвания и интеграцията на изследванията и обучението.

Научните изследвания на преподавателския състав и неговото академично израстване са в пряка връзка с обучението на докторантите и образователните функции на университета. Департамент „История“ осъществява целенасочена политика за обучение и подготовка в предлаганата за акредитиране докторска програма *Исторически изследвания*, която съответства на тенденциите при съвременните научни изследвания. Темите на дисертационните изследвания са обвързани с потребностите от научно обосноваване и решаване на актуални за теорията и практиката проблеми на историческата наука, както и са съобразени с научната компетентност и изследователските интереси на съответния научен ръководител на докторанта.

За периода на акредитация, департамент „История“ на НБУ е организатор и съорганизатор на редица престижни международни и национални научни форуми. Като важна част от обучението *in situ* на студентите и докторантите, департамент „История“ регулярно организира и провежда пътуващи семинари, в които като лектори се изявяват и докторанти от програмата *Исторически изследвания*.

По 1.1.4. *Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.*

Отношенията в университетската общност в НБУ, академичното единство и гарантиране на академичните свободи, както и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация са осигурени чрез регламенти в *Правилника за устройството и дейността на НБУ*, както и в *Етичен кодекс*. Важна част от вътрешната система за утвърждаване на академична почтеност и непримиримост към академични измами е софтуерът за установяване на неправомерно цитиране. В периода от 2018 г. до 2022 г. няма регистрирани и документирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация, както и за санкциониране на изпитни измами и плагиатство от страна на преподаватели и докторанти от докторската програма *Исторически изследвания*.

Констатации за изпълнение на критерий 1:

- Политиката за осигуряване на качеството в докторска програма *Исторически изследвания* е в съответствие с националната институционална система за качество, регламентирана в ЗВО, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ.
- Департамент „История“ на НБУ се съобразява изцяло и прилага утвърдените стандарти и показатели за осигуряване на качеството на докторската програма. Провежда се периодичен вътрешен одит на дейностите и програмата.
- НБУ изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст. Съществуват разписани стандарти за научната дейност на докторанта, провежда се регулярна научноизследователска дейност, която е и материално обезпечена.
- В НБУ работи на няколко нива вътрешната система за утвърждаване на академична почтеност, непримиримост към академични измами и дискриминация във всякакви форми.

- Интернет страницата на НБУ (<http://www.nbu.bg/bg/za-nbu/normativni-aktove>) предоставя пълен достъп до стратегическите и нормативните документи на университета, които имат отношение към вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав, както и Етичния кодекс на НБУ.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

По 2.1.1. *Докторските програми са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката и имат ясно изразени очаквани резултати.*

Докторската програма Исторически изследвания има устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейност и е обвързана с целите на обучението в НБУ. Тя е насочена към проучване на актуални проблеми в основни области от историческата наука. Програмата цели да подготви високо компетентни изследователи, преподаватели и експерти в областта на историята. В програмата са интегрирани теоретичните постижения, практическия опит и добрите практики. Целите на програмата, описанието на получената квалификация и компетенции, както и резултатите от обучението са ясно формулирани и публично оповестени в паспортите на всеки от курсовете в сайта на НБУ. Водеща философия на докторската програма *Исторически изследвания* на НБУ е да поставя изследването на българската история в контекста на световната история и да отговоря на съвременните тенденции в световната хуманитаристика, търсейки нови алтернативи, иновативни подходи и интердисциплинарност в историческите изследвания и в обучението на докторантите.

По 2.1.2. *Има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.*

В НБУ е създадена организация и се прилагат стандарти за разработването и одобрението на учебната документация, които са в съответствие със законовата уредба на Република България. Качеството на учебната документация на докторската програма *Исторически изследвания* се осигурява първично от департамент „История“ на НБУ и от Програмния съвет „История и археология“. Департаментът разработва докторската програма и нейните курсове, поддържа, актуализира и съхранява учебната документация.

Учебната документация на програмата периодично се анализира и обновява, като се сравнява с тази на български и чуждестранни университети. Лекционните курсове се представят с паспорти, в които се описва тематичния план, придобитите компетенции и се прилага актуализирана препоръчителна литература.

Докторантите могат да посещават и курсове, организирани от други департаменти, като условието е те да бъдат вписани в индивидуалния план на докторанта и одобрени от научния му ръководител. Те задължително имат представителство в органите, имащи отношение към оценката на докторската програма – Съвет на департамент „История“ на НБУ и Факултетен съвет на Магистърски факултет на НБУ.

По 2.1.3. *Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейности, обвързани с нейната специфика.*

Учебната документация на ДП Исторически изследвания включва: *Учебен план, Квалификационна характеристика, Учебни програми, Индивидуален план, Индивидуален отчет, График на учебните занятия.* В квалификационната характеристика на докторската програма, са отразени цели, области на професионална реализация на докторантите, компетенции на завършилите програмата, дипломиране. Посочени са областите на професионална реализация, както и позициите в научноизследователски центрове; национални и регионални археологически и исторически музеи; в сферата на популяризиране на културното наследство.

Учебният план на докторска програма *Исторически изследвания*, отговаря на *Стандарт за учебна програма, аудиторен и тренингов курс и Критерий за приемане на учебна програма.* Сборът от кредити, получени в края на обучението, трябва да бъде не по-малък от 180.

Индивидуалните планове на докторантите в докторска програма *Исторически изследвания* са разработени на основата на учебния план на докторската програма. В учебната документация не са констатирани непълноти на данни.

По 2.1.4. *При разработването на докторските програми се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.*

В докторската програма *Исторически изследвания* обратната връзка с докторантите и потребителите на кадри при разработването и актуализирането на учебната документация се осъществява чрез реализиране на консултации с докторанти и заинтересовани страни, свързани с качеството на обучението и профила на учебната програма. Изборът на тема става с активното участие на докторантите, което стимулира активното им участие в планирането и реализацията на тяхното обучение.

Поддържането на актуалността на обучението се основава на познаване на световните достижения в професионалното направление, проучване на опита в обучението на други университети (учебни планове и програми, научни публикации и др.), използването на актуални резултати от научните изследвания на преподавателите в учебния процес и прилагането на съвременни информационни технологии.

Мнението на потребителите се отчита чрез обратна връзка с тях по време на международни и национални научни форуми, преки контакти с ръководствата на научни институти, в рамките на срещи с различни специалисти.

По 2.1.5. *Всяка докторантска програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, позволяваща професионална мобилност на докторантите. Брой докторанти, реализирали мобилност през последните 5 г.*

Департамент „История“ на НБУ поддържа непрекъсната осведоменост за най-новите тенденции и промени в програмите по история на университетите у нас и в чужбина. Преподавателите са в постоянна връзка с професионалната общност чрез участие в научни организации, научни форуми, съвместни семинари, редколегии, обсъждания и пр. Развитието на докторска програма *Исторически изследвания* на НБУ е свързано с постоянния процес по информираност за аналогични програми в други висши

училища и научни организации. Тя периодично се анализира и се съпоставя с докторски програми по история в университети и институти в Европа и света, които са водещи в изследванията и обучението по история. Тя е с ясна ориентация към съвременни проблеми и теми, което я прави международно конвертируема.

Всички програми в НБУ са разработени в съответствие с Европейската система за трансфер на кредити. В рамките на Европейската образователна програма „Еразъм+“ за периода на акредитация докторанти от ДП Исторически изследвания получават възможност да прекарат от 1 до 2 семестъра в университети партньори. За акредитационния период е осъществена само една мобилност по програма „Еразъм+“, но има и още една по европейска университетска инициатива ERUA.

По 2.1.6. *В институцията са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми.*

В НБУ има изградена система за наблюдение, контрол и оценка на всички програми, включително докторските. Дейностите по оценка на програмите са регламентирани в СУК в НБУ. Те са текущи, семестриални, годишни и на две години.

В НБУ функционира система, чрез която се следи хода на изпълнение на индивидуалните планове на докторантите. За всеки докторант се открива и се поддържа лично досие в департамент „История“. В него се съхранява цялата документация, удостоверяваща резултатите от атестиранията на докторантите, резултатите от положените изпити, както и всички документи, свързани с промените в положението на докторанта. Поддържа се и архив със защитените дисертации и авторефератите към тях.

В докторската програма *Исторически изследвания* инициативата за създаване или промяна на програма, както и за включване или промяна на дисциплина в учебен план идва от преподавателите, след консултации с докторантите, след което предложението се обсъжда на съвет на департамента и ако бъде прието, следва регламентираната общоуниверситетска процедура.

Констатации за изпълнение на критерий 2:

- Докторската програма *Исторически изследвания* преминава през вътрешно оценяване по критериите, описани в СУК в НБУ.
- Програмата е разработена в съответствие с проучвания на подобни програми в България, Европа и САЩ, като в този процес са включени мненията на докторантите. Тя предоставя възможности за мобилност на докторантите.
- Направен е анализ на пазара на труда, основан на контакти с потенциални работодатели и заключенията на национални проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.
- Учебната документация на докторската програма *Исторически изследвания* се основава на разработените документи и стандарти на национално и институционално равнище. Тя преминава през вътрешно оценяване по критериите, описани в СУК в НБУ.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към докторантите“ и съответстващите му критерии.

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на

обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“.

По 3.1.1. *Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма.*

При обучението на докторантите в акредитираната програма се прилагат съвременни образователни концепции, форми и методи, които са съчетават с най-новите научни постижения в областта на историята. Залага се на индивидуалния подход, поради разнообразния профил на докторантите, което е видно от свободата на избора, който докторантите имат при определяне на темата на дисертационния труд. Едновременно с това се държи на диалогичността и тясното обвързване на образованието на докторантите с научната работа на техните ръководители, както и с проектната дейност на департамента като цяло.

Формите за обучение на докторантите се определят в техните индивидуални планове, които се изготвят съвместно с научния ръководител и се утвърждават при спазването на всички процедури и нормативни изисквания. Индивидуалните учебни планове се разработват както за целия период на обучение, така и за всяка академична година поотделно.

Сред колективните форми на обучение са курсовете, предлагани на докторантите, насочени към формиране на общи академични знания и компетенции, както и към формиране на специфични изследователски знания и умения.

Образователните форми и методи, прилагани от преподавателите при обучението на докторантите от докторската програма *Исторически изследвания* включват: интердисциплинарно обучение; практически насочена изследователска и преподавателска работа на докторантите; участие на докторантите в национални и международни научни форуми, както и в семинарната и проектна дейност на департамента; ежемесечни специализирани обучения на докторанти от страна на Библиотеката на НБУ; възможности за публикуване на резултатите от проведени изследвания в издания на НБУ, включително и в *Годишника на департамент „История*.

По 3.1.2. *Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.*

Съгласно установената процедура, докторантите на докторската програма *Исторически изследвания* се обучават по индивидуален учебен план, който включва видовете учебна, научно-изследователска и преподавателска/експертна дейности, изпълнението на които осигурява необходимия брой кредити. Съгласно приетата административна процедура, индивидуалният учебен план се изготвя от докторанта с помощта на научния ръководител, обсъжда се на заседание на Съвета на департамент „История“ на НБУ, като се утвърждава от Факултетния съвет на Магистърски факултет на НБУ.

В индивидуалния план за целия период на обучение се посочват дейностите и сроковете за тяхното изпълнение, разпределени по съответните направления, които позволяват на докторанта да получи необходимия брой кредити.

Редовният контрол върху дейността на докторанта се осъществява от научните ръководители и от обучаващото звено, чрез представяните периодични отчети от

докторантите за тяхната дейност. Ежегодно, в края на всяка докторантска година, се извършва атестиране на докторантите.

По 3.1.3. *Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност*

Следвайки своя индивидуален план и със съдействието на научните ръководители докторантите на докторската програма *Исторически изследвания* изпълняват дейностите от етапите на подготовката на своя дисертационен труд. Въведено е изискване за периодично докладване на резултатите от проведените изследвания пред преподавателите от департамента на някой от тематичните семинари, които се организират регулярно.

Гаранция за придържане към планираните етапи в подготовката на дисертационните трудове в докторската програма е системата на контрол от страна на научния ръководител и обучаващото звено чрез атестиране. Съгласно установената в НБУ процедура, докторантите се атестират в края на всяка академична година, като атестациите се обсъждат на заседание на Съвета на департамент „История“ и впоследствие се утвърждават от Факултетния съвет на Магистърски факултет на НБУ. Изисква се за всяка отчитана дейност докторантът да представя доказателствен материал.

Съгласно утвърдената процедура, ако в срок от шест месеца след изтичане на академичната година докторантът не бъде атестиран, същият се счита за прекъснал обучението си по собствено желание. За акредитирания период са осъществени 8 атестационни оценки на 8 докторанти.

Научноизследователска дейност на докторантите за периода е отразена в: работа по дисертационния труд – 9 докторанта, реализиращи дейността си съобразно индивидуалния план; публикации в реферирани/индексирани издания – 4; участия в научни форуми – 20; проекти – 9.

По 3.1.4. *Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.*

Методите за оценяване на постиженията на докторантите от докторската програма *Исторически изследвания* са публично оповестени и известни на докторантите. Обучаващото звено се стреми към непрекъснато осъвременяване на тези методи в унисон със съвременните тенденции и изисквания на стратегическите документи на университета. В хода на обучението се проследява и съхранява информация за натрупаните кредити, а също така за успехите в научноизследователската и публикационната работа на докторантите. За всеки от докторантите на програмата се води досие като база от данни и архив на проведеното обучение. Оценяването на докторантите от програмата е комплексно и най-общо може да бъде разделено на текущо и изпит за докторантски минимум.

По 3.1.5. *Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти*

В периода от май 2018 г. до април 2022 г. няма подадени жалби от докторанти, обучаващи се докторската програма *Исторически изследвания*.

Констатации за изпълнение на критерий 3:

- Подготовката на докторантите в докторска програма *Исторически изследвания* се провежда в съответствие с утвърдени стандарти и административни процедури. За това допринасят прилагането на съвременни образователни индивидуални и колективни форми и методи, пряка ангажираност на научните ръководители и обучаващото звено,

следването на достатъчно ефективен модел за провеждане на научни изследвания и разработване на дисертационен труд, прилагането на публично оповестени методи и форми за оценяване на постиженията на докторантите и съществуващите процедури, даващи възможност на обучаващите се при необходимост да оспорват действия, свързани с процеса на тяхното обучение.

- В НБУ съществува регламентиран ред за разглеждане на жалби от докторанти. За акредитирания период няма постъпили жалби от докторанти от докторската програма по *Исторически изследвания*.

Стандарт 4. „Прием, развитие, признаване и дипломиране на докторантите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“.

По 4.1.1. ВУ или научната организация осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта

Всички процедури и практики в рамките на акредитираната ДП, които обхващат етапите от „жизнения цикъл“ на докторантите, са организирани в съответствие с нормативната уредба на Р България. В НБУ са създадени и се следват достатъчно ефективни правила и процедури, касаещи приема на докторанти, параметри на обучението като срокове, изисквания към дисертационните трудове, форми за оценяване, ред за дипломиране и т.н. В тях ясно и точно са конкретизирани мястото и ролята на всички университетски структури, имащи отношение към ДП.

В НБУ като цяло и в частност в департамент „История“ е създадена ефективна организация за публичното представяне на докторската програма *Исторически изследвания*. Информацията е достъпна и публикувана в сайта на НБУ.

Докторската програма *Исторически изследвания* на НБУ предвижда прием на докторанти в *редовна, редовна платена и самостоятелна форма* на обучение, за което има адекватна академична среда.

През периода 2018 – 2022 г. в департамент „История“ по докторската програма *Исторически изследвания* са обучавани общо 12 (дванадесет) докторанти. От тях 5 (пет) са защитили дисертационен труд и получили ОНС „доктор“, а 4 (четирима) са отчислени с право на защита.

По 4.1.2. Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти

НБУ създава реална възможност за активно участие на докторантите в проектно ориентирани дейности под научното ръководство на хабилитирани преподаватели. Създадени са и механизми за включване на докторанти по акредитираната ДП в научноизследователската дейност на обучаващото звено.

Преподавателите от обучаващото звено, осигуряващи обучението в докторската програма *Исторически изследвания* подпомагат и насърчават докторантите за участие в научноизследователски проекти, подпомагат и стимулират тяхното участие в научни

форуми през всеки от етапите на тяхното обучение. Участието на докторантите в научноизследователска дейност се планира в индивидуалните им учебни планове.

В периода от 2018 г. до 2022 г. са публикувани общо 26 статии на докторанти от докторската програма *Исторически изследвания*, а научноизследователските проекти, в които са участвали са общо 5, всичките вътрешно университетски.

Департамент „История“ на НБУ осигурява информация за провежданите научни форуми и при искане от страна на докторанта може да осигури финансови средства за участието на докторанта в тях. Средният брой участия в научни форуми на един докторант за периода 2018 – 2022 г. е 1.33 участия.

По 4.1.3. *Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др.*

В НБУ са създадени всички необходими предпоставки за мобилност на докторантите от ДП Исторически изследвания. ВУ осигурява възможности и подкрепа на докторантите за участие в национални и международни научни форуми и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“.

Включването на докторантите в международния академичен обмен се подпомага от отдел „Проекти“ на НБУ, който осигурява информация за възможностите за включването им в образователните програми и форуми, организирани по проекти на Европейския съюз. Не са предоставени данни и доказателства за проведени информационни срещи с оглед активизиране на докторантите за осъществяване на изходяща мобилност.

През периода на акредитация няма докторанти от акредитираната ДП, които да са реализирали изходяща мобилност с цел обучение, а един докторант е реализирал изходяща мобилности с цел практика по Програма Еразъм+.

По 4.1.4. *Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти*

Университетът поддържа и съхранява собствена база данни за докторантите. На всеки зачислен докторант се разкрива лично дело. Във ВУ е създадена административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Това се осъществява чрез личен контакт на преподавателите и административния състав на департамента със защитилите докторанти и чрез контакт с работодателите. В периода от май 2018 г. до април 2022 г. в докторската програма *Исторически изследвания* са се обучавали общо **12** докторанти. Броят на успешно защитилите докторанти в самостоятелна форма на обучение за отчетния период е общо **5**, четирима от които работят в различни научни, образователни, педагогически и други институции. Сред тях са НБУ, Главно мюфтийство, СУ "Академик Емилиян Станев" и Исторически музей „Искра“ – Казанлък. Немалък брой докторанти са отчислени с право на защита (**4**), единият от които е приет вече на работа в педагогическа институция, а пък тези, които в момента се обучават са **3**.

През 2016 г. е създадено Докторантско училище на НБУ, чийто дейности са както следва: постоянен докторантски семинар, постоянен семинар с гост-лектори, годишен докторантски семинар, международно лятно докторанско училище и създаване на Алумни клуб и на Център за пост-докторантски изследвания. В периода 2016 – 2022 г. са проведени 4 годишни докторантски конференции.

Констатации за изпълнение на критерий 4:

- В НБУ са изградени административни структури, нормативна уредба и научна организация за контрол на етапите на цялостното докторантско обучение.
- Има създаден регламентиран ред и правила за осигуряване включването на докторантите в различни научноизследователски проекти, регламентирани в съответните вътрешнонормативни документи.
- В качеството си на обучаващо звено на докторантите в докторската програма *Исторически изследвания*, департамент „История“ прилага достатъчно обективни и прозрачни процедури, определени в нормативните актове на НБУ, с помощта на които се управлява „жизнения цикъл“ на обучаемите докторанти.
- Предоставя им се пълен достъп до информация и им се дава възможност за участие в научни проекти и научни форуми в България и чужбина, където да представят резултатите от своите изследвания, включително и информация за финансиране и за програми за мобилност в страната и в чужбина.
  - Действащата административна система в НБУ създава условия за достатъчно подробно и последователно администриране на обучението на докторантите от момента на тяхното зачисляване, през отделните етапи на разработване на дисертационния труд и неговата защита до проследяване на по-нататъшното развитие на защитилите докторанти.
  - Необходимо е да се предприемат мерки за повишаването на публикационната активност на докторантите, както и да се стимулира участието им в международни и национални (външни за НБУ) научноизследователски проекти.

Стандарт 5. „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“.

За балансираното и планомерно развитие на академичния състав на НБУ е създадена Комисия за развитие на академичния състав, оглавявана от Ректора на НБУ, заседаваща ежесечно. Тя обсъжда и разглежда предстоящи конкурси за преподаватели на ОТД, избори за почетни професори на НБУ и доктор хонорис кауза на НБУ. Комисията адресира своите предложения до Ректорския съвет на университета.

По 5.1.1. Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.

Подготовката на докторантите от акредитираната ДП се осъществява от преподаватели с профил, който съответства на докторската програма и с квалификация, която е на високо равнище по научната специалност. Обучението на докторантите се осъществява от квалифицирани преподаватели по съответното направление и специалност, които имат необходимите компетентности и опит в провеждане на докторантско обучение.

Общият брой на хабилитираните преподаватели в докторска програма *Исторически изследвания* в момента на акредитирането е 10 (десет), осем от които са към департамент „История“. Седем от преподавателите са в професионалното направление 2.2. *История и археология*, един в професионално направление 2.3 *Философия*, един в

професионално направление 2.1 Филология (теория и история на литературата) и един в професионално направление 3.1.Социология, антропология и наука за културата. Всички са на първи ОТД в НБУ, като 5 (пет) са с академичната длъжност “професор” и 5 (пет) – с “доцент”. Средната възраст на преподавателския състав за периода 2017-2021 е 58 години г. и 55 години за 2022 г.

Докторската програма разполага и с 1 (един) преподавател на втори ОТД и на ½ шат в НБУ. В момента департамент „История“ разполага с 1 (един) преподавател с научната степен „доктор на науките“, чиято квалификация е в областта на докторската програма.

По 5.1.2. *Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания*

В обучението на докторантите в програмата участват пряко 8 (осем) хабилитирани преподаватели, седем от които са на първи ОТД в НБУ. Оценка на дейността им се дава от Комисията по атестирането в НБУ. В НБУ съществуват два вида атестиране на преподавателския състав – атестиране за допълнителна заетост и дългосрочно атестиране, обвързани с приноси към качеството на обучение. Академичното ръководство на НБУ осигурява нормативно и ресурсно възможности и условия за стимулиране за публикуване на научния продукт от научноизследователска дейност, както и за реализация на постигнати творчески изяви. Възможности за това се предоставят чрез *Годишник на НБУ; Годишен доклад* (печатно издание на български и на английски език) – информация за цялостната дейност на НБУ през съответната академичната година; Научен електронен архив на НБУ, така и във външни издания.

По. 5.1.3. *Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи*

През отчетния период своята експертност преподавателите от обучаващото звено са доказали не само чрез публикационна дейност и участия в научни форуми. Изследователската дейност се стимулира и чрез действащата система за атестация на преподавателите във Факултета, която осигурява възможности за научни специализации в чужбина или работа по двустранните договори за сътрудничество с европейски партньори.

Критерий 5.2. **„Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на докторантите в нея“**

Академичното ръководство на НБУ осигурява нормативно и ресурсно възможности и условия за стимулиране за публикуване на научния продукт от научноизследователска дейност, както и за реализация на постигнати творчески изяви. Обучаващите в научното звено притежават необходимата квалификация и професионален опит и имат видимо присъствие в научните среди в страната и чужбина.

Научноизследователската дейност на преподавателите в обучаващото звено за периода 2018 – 2022 г. е представена общо от 82 публикации (средно 11.71 публикации на преподавател за периода), или средно по 2.34 на година. От тях 12 са в реферирани/индексирани издания, 9 публикувани в чужбина и 3 в България или средно по 0.334 на преподавател за периода. От общия брой публикации издадените монографии са 15, 11 са издадени в България и 4 в чужбина, 22 студии са публикувани в България и 3 в чужбина, както и 32 статии у нас и 3 в чужбина. Издадени са 5 учебни помагала и 2

учебника. Отчетени са 9 участия в проекти, всичките в България. Освен това са отчетени 64 участия в научни форуми (59 у нас и 5 в чужбина), средно по 10.33 участия на преподавател за периода.

Констатации за изпълнение на критерий 5:

- Ръководството и обучението на докторанти от докторската програма *Исторически изследвания* се осъществява от преподаватели с необходимия профил и квалификация по научната специалност, с видимо присъствие в научните среди.
- Добра практика са създадените условия за съблюдаване на интелектуалната собственост при всеки един ръкопис, било то на докторант или на преподавател.
- В унисон с действащата система за атестиране на преподавателите в университета и създадените условия за научно израстване на преподавателския състав и развитие на научноизследователската дейност, в отчетения период се констатира случай на подобно израстване.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на докторантите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“.

Нов български университет разполага със собствена материално-техническа база на много високо равнище. Нейното развитие през годините се осъществява съгласно приет от Академичния съвет на НБУ Стандарт за материалната среда на НБУ.

За самоподготовка студентите могат да ползват Компютърните центрове и читалните в Библиотеката. Безжичната свързаност с Интернет позволява да се работи самостоятелно във всички външни и вътрешни пространства на Университета.

От особено значение за обучението на студентите от професионално направление 2.2. *История и археология и конкретно ДП Исторически изследвания*, подпомагащо тяхното обучение, както и изследователската работа на преподавателите са Университетската библиотека, двете книжарници в Корпус I и Корпус II, I ет., двата копирни центъра, учебните лаборатории и пр.

Докторантите имат достъп до необходимите научни издания и бази данни. НБУ разполага с една от най-добре устроените университетски библиотеки в страната, която функционира като модерен научно-информационен център. За нуждите на обучението в докторска програма *Исторически изследвания* библиотеката предоставя достъп и до голям брой платени академични бази-данни.

Няма данни за анкетно проучване сред докторанти относно тяхното усещане за академичен комфорт.

По 6.1.2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.

НБУ стимулира научноизследователската дейност на докторантите чрез участие в научноизследователски проекти като в разглеждания период те са 10 (десет), девет в България и един в чужбина. Последното касае извършване на дейности по международен проект *Challenges Facing the Future of the Social Sciences and Humanities* (Център за академични изследвания – София и Университет „Сен Гален“ – Швейцария). Освен това

са осигурени средства в бюджета на НБУ за участие на докторантите във външни за университета форуми, както и командировъчни средства за тяхното осъществяване. Финансирането на проекти и командировки се осъществява от различни фондове: ЦФСР – Централен фонд за стратегическо развитие, Фонд „Учебни програми“ към Магистърски факултет на НБУ, семестриалните бюджети на департамент „История“ и Студентски съвет.

Сред дейностите, необходими за подготовката на дисертационния труд трябва да се посочи възможността за международната мобилност на докторантите. През посочения период от тази възможност са се възползвали 2 докторанти в рамките на 2 програми. Това са програма „Еразъм+“ (1 докторант) и европейската университетска инициатива *ERUA – European Reform University Alliance* (1 докторант).

По 6.1.3. *Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни.*

Докторантите обучаващи се в ДП Исторически изследвания имат достъп до необходимите научни издания и бази данни. Библиотеката на НБУ предоставя достъп до следните платени академични бази-данни: БДС, Brill Online Books and Journals, Central and Eastern European Library, EBSCO с осигурен достъп до Academic Search Complete, eBook Academic Collection, MasterFILE Premier, OpenDissertations, Teacher Reference Center, както и Encyclopædia Britannica Online Academic Edition, Encyclopædia Britannica: Britannica Image Quest, JSTOR, ProQuest : University Press Ebook Collection, Sage Journals Online, ScienceDirect, Scopus и Web of Science.

По 6.1.4. *Висшето училище или научната организация стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.*

Департаментът „История“ на НБУ стимулира научноизследователската дейност на докторантите чрез поощряване включването им в научноизследователски самостоятелни или колективни проекти и участието им в конференции и други форуми, както и публикуване на научни разработки в сборници, издавани от НБУ и особено в Годишника на департамент „История“ (където те имат обособена рубрика), но и в други издания на департамента.

От данните за научноизследователската активност на докторантите от акредитираната ДП става ясно че публикациите им в реферирани/индексирани издания е общо 4 – 3 публикувани в България и 1 в чужбина, което прави средно по 0.33 на докторант за периода на акредитация. Резултатите от техните изследвания са представени в 20 научни форуми, 19 от които проведени в България и един в чужбина, което прави по 1.66 на докторант за акредитационния период.

Констатации за изпълнение на критерий 6:

- НБУ и департамент „История“, водещ обучението на докторанти в докторска програма *Исторически изследвания*, разполагат с материално-техническа база за осъществяване на тази дейност.
- Налице са както печатни, така и дигитални ресурси, достъп до национални и международни бази данни.
- Създадени са възможности за включване на докторантите в проекти и сътрудничество с научните ръководители, за участие в научни форуми, които се изразяват не само в предоставено финансиране, но и в методическа помощ.

Стандарт 7. „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“:

По 7.1.1. *Събирана и анализирана информация за:* - дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни; - осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма; - развитието и успеваемостта на докторантите; - удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; - учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; - кариерното развитие на завършилите докторанти.

НБУ събира и актуализира информация, свързана с развитието и успеваемостта на докторантите, а също и относно тяхната удовлетвореност от качеството на обучението. Информацията, отнасяща се до реализацията на обучението по професионалното направление се намира в сайта на НБУ. Процедурите за одобряване и обновяване на учебната документация на докторска програма *Исторически изследвания* се провеждат чрез вътрешните одити на програмите, годишното атестиране на преподавателите, чрез контрол, преброяване и анализиране на учебните материали, публикувани в MOODLE-NBU, чрез атестиране на докторантите и провеждането на анкетни проучвания за удовлетвореността от обучението. Самите анкетни проучвания за докторантското мнение се провеждат и анализират от *Центъра за качество и оценяване на НБУ /ЦКО на НБУ/*. Центърът има задължението да обобщи резултатите от всяка анкетна сесия и да предостави на университетското ръководство данните от проучването. Анкетната карта е стандартизирана и е неразделна част от документите по качеството.

Реализацията на студентите се проследява и чрез Алумни асоциацията на НБУ, чиято цел е продължаване на връзката на завършилите студенти с университета. Дейността на Алумни асоциацията на НБУ е обвързана със споделяне на професионален опит от страна на бившите възпитаници, менторство спрямо настоящите студенти, предлагане на стажантски програми и партньорства по различни проекти. Завършилите докторската програма *Исторически изследвания* намират реализация в културно-образователни институции – НБУ, музеи и училища (СУ).

По 7.1.2. *Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на образованието и потребностите от промяна*

Всяка промяна, възникнала в резултат на установяване на потребности и мерки за подобряване на качеството на обучението, се отразява в нормативната база и *Електронния каталог на НБУ* и е достъпна на сайта на университета. Периодично се обсъждат публично резултатите, свързани с качеството на обучението и необходимостта от неговото усъвършенстване. Промените се обсъждат от Програмния съвет на НБУ, приемат се от Съвета на департамента и се утвърждават на Факултетен съвет на Магистърски факултет на НБУ. Те се документират с доклади и протоколи от съветите и се отразяват в *Електронния каталог на учебните програми на НБУ*.

Преподавателите имат възможност периодично да обновяват своите курсове въз основа на натрупания опит и мненията на докторантите.

Констатации за изпълнение на критерий 7:

- НБУ събира и актуализира информация, свързана с развитието и успеваемостта на докторантите, а също и относно тяхната удовлетвореност от качеството на обучението, но все още не е създадена напълно функционираща система.
- Предоставят се учебни ресурси, осъществява се подкрепа за докторантите и се поддържа интерес към кариерното развитие на завършилите докторанти.

Стандарт 8. „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти“.

По 8.1.1. ВУ осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията в областта на докторската програма

НБУ предоставя ефективна и достъпна информация относно събития, възможности за публикуване и участия в мобилности за докторантите. Чрез сайта на университета и на департамент „История“ се поддържа и обновява постоянно информацията за докторската програма. Популяризират се научните резултати от изследванията на докторантите, с които те участват в национални и международни научни конференции. Докторантите имат възможност да публикуват резултати от изследванията си и да ги представят на научни форуми. Създадени са условия за участие в проектната дейност.

В съответствие с общата информационна политика на Университета, електронната страница на департамент „История“ периодично също обявява условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, предлагани от програмите в професионално направление 2.2 *История и археология*. На нея също така се открива информация за действащите учебни планове и програми, форми на обучение и квалификационни характеристики, информация за предстоящи защити, а в архива към рубриката е достъпна информация за проведените защити в предходни години (от 2013 г.). Достъпът до тази информация по правило е свободен за всички заинтересовани лица.

Добра практика в НБУ е да се организират публични представяния на новоизлезли в книжни тела сборници, монографии и пр. пред широка публика, а събитията се огласяват чрез съответната едноименна рубрика в сайта на университета. Библиотеката на НБУ популяризира научната продукция на Университета чрез съобщения в социалните медии.

По 8.1.2. Информация относно програмите за мобилност на докторантите

В НБУ са създадени условия за мобилност на студенти и преподаватели в чуждестранни висши училища по международни програми. Университетът участва в програма „Еразъм+“, включваща мобилност на студенти, преподаватели и администрация между програмни страни и мобилност на студенти, преподаватели и администрация между програмни и партниращи страни (т. нар. кредитна мобилност). С цел осигуряване на качествено и прозрачно управление на програма „Еразъм+“ в НБУ функционира шестчленна Еразъм комисия.

Бюро „Проекти” в НБУ чрез своя Еразъм офис организира и администрира Еразъм мобилностите в НБУ. Всеки департамент има академичен Еразъм координатор, който подпомага студентите и преподавателите за постигане на максимална степен на академично съответствие при осъществяване на изходяща или входяща Еразъм мобилност. По програма Erasmus+ НБУ има сключени 310 договора за обмен на студенти и преподаватели.

За периода на акредитиране докторантите от докторска програма *Исторически изследвания* са участвали в мобилности по две международни програми – в европейската университетска инициатива *ERUA – European Reform University Alliance* и по програма „Еразъм+”.

По 8.1.3. *Представяне на иновационните резултати по докторската програма пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина*

На страницата на НБУ се публикува информация за научната продукция и творческите изяви на студенти и преподаватели. Така, в основното каре и в рубриката „Новини и събития“ може да се открие информация за: награди, получени от преподаватели или студенти; предстоящи събития като публични лекции, обсъждания, кръгли маси, семинари, конференции.

Докторантите от докторска програма *Исторически изследвания* имат възможност да участват с научни доклади във форуми и научни конференции на НБУ, провеждани в страната и чужбина, свързани с изследваните проблеми. НБУ и департаментите разполагат с финансов ресурс за осигуряване на командировки на докторантите и публикуване на резултатите от научните им изследвания, включително и в своя рубрика за публикации – „Докторантски изследвания” в Годишника на департамент „История”.

Констатации за изпълнение на критерий 8:

- НБУ предоставя ефективна и достъпна информация относно събития, възможности за публикуване и участия в мобилности за докторантите.
- Чрез сайта на университета и на департамент „История“ се поддържа и обновява постоянно информацията за докторската програма. Популяризират се научните резултати от изследванията на докторантите, с които те участват в национални и международни научни конференции.
- Докторантите имат възможност да публикуват резултати от изследванията си и да ги представят на научни форуми. Създадени са условия за участие в проектна дейност

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“.

По 9.1.1. *ВУ (научната организация) осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторантските програми*

Докторска програма *Исторически изследвания* подлежи на ежегоден мониторинг от департамент „История“ с цел актуализация. Чрез активното участие на преподаватели и докторанти на конференции, международни форуми, кръгли маси, прилагане на иновативни методи за преподаване и др. докторската програма се съобразява с еволюцията на научните знания, изследвания и технологии. В мониторинга на програмата се включват и представители на държавни органи и институции.

По 9.1.2. ВУ осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторските програми

Правят се редовни анализи на постигнатите резултати и възможностите за оптимизиране на учебната и научноизследователска дейност на съветите на департамент „История“. Целта е подбор на необходимия преподавателски екип за докторска програма *Исторически изследвания*. Основно се използва наличният академичен ресурс на НБУ, като се стимулира и интердисциплинарния подход и участието в международна мобилност.

Докторантите в НБУ се включват в обсъждания, в осъществяването на контрол по прилагане на СУК, във взимането на решения за конкурси за заемане на академична длъжност и отправянето на предложения за промени в наредбите на университета. Те участват активно и в дискусиите за учебните програми, курсове, изпитни процедури и др.

Констатации за изпълнение на критерий 9:

- В НБУ се осъществява ежегоден мониторинг на докторска програма *Исторически изследвания* с цел актуализация и съобразяване с еволюцията на обучението в направлението.
- Качеството на учебната документация се осигурява от Системата за контрол на качество в университета, която непрекъснато се развива.
- Департамент „История“ осъществява редовен анализ на постигнатите резултати за усъвършенстване на докторска програма *Исторически изследвания*, в който участие вземат преподаватели и докторанти.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“.

По 10.1.1. ВУ циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG

НБУ периодично преминава през процедури за външно оценяване на качеството на докторските програми чрез одити, оценяване и сертифициране, извършвани от Бюро Веритас (Bureau Veritas) и НАОА. Департамент „История“ предприема съвременни мерки за изпълнение на препоръките на Постоянната комисия по хуманитарни науки и управление на НАОА..

В професионално направление 2.2 *История и археология* в НБУ има три акредитирани докторски програми. Във връзка с акредитирането на докторска програма *Исторически изследвания* през 2018 г. от НАОА са отправени две препоръки. Първата е за продължаване на активното участие на докторантите в международни проекти и специализации, а втората за увеличаване броя на хабилитираните преподаватели в департамента. Департамент „История“ на НБУ е предприел действия за изпълнението и на двете препоръки на Постоянната комисия по хуманитарни науки и управление на НАОА.

Констатации за изпълнение на критерий 10:

- НБУ периодично преминава през процедури за външно оценяване на качеството на докторските програми чрез одити, оценяване и сертифициране, извършвани от Бюро Веритас (Bureau Veritas) и НАОА.

• Департамент „История“ предприема своевременни мерки за изпълнение на препоръките на Постоянната комисия по хуманитарни науки и управление на НАОА.

IV. ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се предприемат мерки относно повишаването на публикационната активност на докторантите.

Срок: постоянен.

2. Да се стимулира участието на докторантите в международни и национални (външни за НБУ) научноизследователски проекти.

Срок: постоянен.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, **ПКХНИ предлага на Акредитационния съвет на НАОА** да даде право на Департамент „История“ в Нов български университет да провежда обучение по **докторската програма „Исторически изследвания“** от професионално направление 2.2 История и археология, област на висше образование 2. Хуманитарни науки.

ПРОФ. ДФН. АННА-МАРИЯ ТОТОМАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПКХНИ

V. SWOT АНАЛИЗ

Резултатите от проверката по критериите 1.1. – 10.1. са основание за извеждане на силни и слаби страни, възможности и заплахи, свързани с акредитиране на ДП „Исторически изследвания“:

Силни страни (Strengths)	Слаби страни (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ НБУ има специално създадена, добре организирана и публично оповестена система по управление на качеството, която осигурява поддържане и контролиране качеството на обучението на докторантите в докторската програма <i>Исторически изследвания</i>. ▪ В департамент „История“ са изградени административни структури и са разработени вътрешнонормативни документи, гарантиращи контрол и проследяване на докторантите от приема до професионалната им реализация. ▪ Създадена е система за периодична актуализация на учебната документация, съобразена с динамиката на развитието на научната област и на тясната връзка на докторската програма <i>Исторически изследвания</i> с практиката. ▪ Висококвалифициран преподавателски състав на ОТД в департамент „История“. ▪ Издаване на специализирана научна литература в областта на докторската програма. ▪ В НБУ има развита финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за провеждане на качествен образователен процес и научноизследователска дейност. ▪ НБУ осигурява оптимални условия за научноизследователска и проектна дейност и за публикационната активност на докторантите от докторската програма <i>Исторически изследвания</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ниска публикационна активност на докторантите в реферирани/индексирани издания ▪ Слабо участие на докторантите в наличните мобилности. ▪ Слабо участие на докторантите в извънуниверситетски проекти.
Възможности (Opportunities)	Рискове (Risks)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Високият рейтинг на НБУ в национален и международен мащаб дава възможност за доразвиване на съществуващите контакти с национални и международни научноизследователски и обществени институции. ▪ Сравнимостта на докторската програма <i>Исторически изследвания</i> с други програми в чужбина дава възможности за осигуряване на 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Необходимо е привличането на поне един млад преподавател на длъжност „асистент“ за поддържане на възрастовия баланс в департамента и с оглед на равномерното разпределение на аудиторната натовареност ▪ Значително намаляване на броя на кандидат-докторантите, като

<p>дългосрочни международни мобилности с цел обучение и практика.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ НБУ предоставя възможности за участие на докторанти в проекти на университетско, национално и международно ниво. ▪ Разработване на програмите на английски език.	<p>следствие от липсата на последователна държавна политика в областта на културно-историческото наследство.</p>
--	--

VI. Приложения

Таблица 1. Списък на докторантите в докторска програма *Исторически изследвания* в периода 2017 – 2022 г.

Не се необходими съкращения. Няма свободна форма на обучение, а самостоятелна форма на обучение

№	Име, фамилия на докторанта	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантурата Р- редовна З – задочна С- Самостоятелна форма на обучение	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
1	Емил Любомиров Доков	проф. д-р Румен Луизов Генов	2017/2018	С	Революция и реставрация в Италия: политиката на Свещения съюз (1815-1830 г.) и началото на Рисорджименто	5
2	Ивайло Христов Сяров	проф. д-р Румен Луизов Генов	2017/2018	С	Баптизмът в Русе, в българския и европейски контекст (1880-1973 г.)	5
3	Кемал Сюлейман Рашид	проф. д-р Румен Луизов Генов	2017/2018	С	Политико-дипломатически отношения между България и Турция в периода от 1918 до 1930 г.	5
4	Пламен Светлозаров Буланов	проф. д-р Веселин Методиев	2017/2018	С	Преподаването на история и литература в българската училищна мрежа (1879-1923 г.): балкански стереотипи	5
5	Николай Орлинов Данев	проф. д-р Цветана Чолова	2018/2019	С	Залезът на Византия: Мануил II Палеолог (1391-1425 г.), Османската империя и Европа	5
6	Иво Христов Косев	проф. д-р Веселин Методиев	2018/2019	С	Родът Стайнови и Казанлък от началото на XIX до средата на XX век - опит за реконструкция	5
7	Рангел Георгиев Младенов	проф. Момчил Методиев, д.н.	2019/2020	С	Падането на Втората българска държава под османска власт: исторически дискурс и богословски интерпретации	5

8	Драгомир Тодоров Томов	проф. д-р Веселин Методиев	2019/2020	С	Информационни ресурси за стопанската политика на правителството на Андрей Ляпчев (1926 -1931). Историографски и извороведски аспекти.	5
9	София Константинос Карагианиду	доц. д-р Светла Янева	2020/2021	С	The Architecture in Western Thrace during the Late Ottoman Period (Архитектурата в Западна Тракия през късния османски период)	5
10	Иван Пламенов Драгов	проф. д-р Цветана Чолова	2020/2021		Българи и хазари VII-IX век	5
11	Асен Любомиров Бонджев	доц. д-р Зарко Ждраков	2021/2022	С	Културно-историческото богатство на България в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО. Нови данни и методи за популяризиране	5
12	Юли Чавдаров Грънчаров	проф. д-р Веселин Методиев	2022/2023	С	Франция и Източният въпрос в контекста на политиката на другите Велики сили (краят на XVIII – началото на XX в. и проекции до края на века)	5

Таблица 2. Брой придобили ОНС „доктор“ в докторска програма *Исторически изследвания* в периода 2017 – 2022 г.

Година	Редовна форма	Задочна форма	Самостоятелна форма на обучение
2017			
2018			
2019			2
2020			
2021			1
2022			2

Таблица 3. Реализация на докторантите, обучавани в докторска програма *Исторически изследвания* в периода 2017 – 2022 г.

№	Име, презиме, фамилия	Статут	Форма на докторантура	Работодател	Работна позиция
1.	Емил Любомиров Доков	Защитил	С		
2.	Ивайло Христов Сяров	Отчислен	С		
3.	Кемал Сюлейман Рашид	защитил	С	Главно мюфтийство	имам
4.	Пламен Светлозаров Буланов	защитил	С	Нов български университет	специалист архивист
5.	Николай Орлинов Данев	защитил	С	СУ "Академик Емилиян Станев"	главен учител
6.	Рангел Георгиев Младенов	Отчислен	С	ЕТ „Баоро“	машинен оператор, отговорник линия
7.	Драгомир Тодоров Томов	Обучение	С		
8.	София Константинос Карагианиду	Обучение	С		учител
9.	Иво Христов Косев	защитил	С	Исторически музей „Искра“ - Казанлък	главен уредник
10.	Иван Пламенов Драгов	Отчислен	С	12 СУ "Цар Иван Асен II"	учител
11.	Асен Любомиров Бонджев	Отчислен	С	Солар Енерджи Системс ООД	съдружник
12.	Юли Чавдаров Грънчаров	Обучение	С	Amundi Asset Management – Париж, Франция	старши юристконсулт

Таблица 4. Хабилитирани и нехабилитирани преподаватели на ОТД в НБУ с квалификация в областта на професионално направление 2.2. История и археология, осигуряващи обучение по докторска програма *Исторически изследвания* в периода 2017-2022 г.

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Преподаватели на основен ТД	7	7	7	6	6	7
Хабилитирани, в т. ч.	7	7	7	7	7	7
Професор	4	4	4	2	2	3
Доцент	3	3	3	3	4	4
Нехабилитирани, в т.ч.						
Гл. ас.						
Асистент						

Таблица 5. Хабилитирани преподаватели на ОТД в НБУ с квалификация в областта на професионално направление 2.2. История и археология, в научната област на докторска програма *Исторически изследвания* в периода 2017–2022 г.

№	Име, презиме, фамилия	Научна степен	Академична длъжност	Катедра	Научно направление
1.	Момчил Методиев	д.н.	професор	Департамент „История“	2.2.История и археология
2.	Христо Тодоров	д-р	професор	Департамент „Философия и социология“	2.3. Философия
3.	Пламен Дойнов,	д.н.	професор	Департамент „Нова българистика“	2.1 Филология (теория и история на литературата)
4.	Румен Генов	д-р	професор	Департамент „История“	2.2.История и археология
5.	Цветана Чолова	д-р	професор	Департамент „История“	2.2.История и археология
6.	Лъчезар Стоянов	д-р	доцент	Департамент „История“	2.2.История и археология

7.	Веселин Методиев	д-р	доцент	Департамент „История“	2.2.История и археология
8.	Светла Янева	д-р	доцент	Департамент „История“	2.2.История и археология
9.	Живко Лефтеров	д-р	доцент	Департамент „История“	2.2.История и археология
10.	Мартин Осиковски	д-р	доцент	Департамент „История“	3.1.Социология, антропология и наука за културата

Забележка: Средната възраст на преподавателския състав: **58 години за периода 2017-2022 г.; 55 г. за 2022 г.**

Таблица 6. Научноизследователска дейност на преподавателите, осигуряващи обучение в докторската програма *Исторически изследвания* в периода 2017-2022 г.

Год.	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации в реферирани/индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
	У нас	В чужб.			У нас	В чужб.			У нас	В чужб.		
2017		1	1	0.28	4		4	0.57		1	1	0.28
2018		2	2	0.28	5	1	6	0.85	23		23	3.28
2019	1	2	3	0.5	4	1	5	0.83	11	1	12	2
2020	1	1	2	0.33		1	1	0.16	6	1	7	1.16
2021	1	2	3	0.42	1	1	2	0.28	14		14	2
2022		2	2	0.33	2	1	3	0.42	5	2	7	1
Общ брой за оц. пер.	3	9	12	0.334	16	5	21	0.508	59	5	64	1.88

Таблица 7. Брой публикации на преподавателите, осигуряващи обучение в докторска програма *Исторически изследвания* в периода 2016-2022 г.

Год.	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	У нас	Чуж.	
2017											
2018	2	1			3		10	1	10	1	28
2019	2	2					3	1	7	1	16
2020	2		1		1				5	1	10
2021	4	1	1		1		5	1	9		22
2022	1						4		1		6
Общ брой за оц. пер.	11	4	2		5		22	3	32	3	82

Таблица 8. Научна активност на докторантите от докторска програма *Исторически изследвания* в периода 2017-2022 г.

Год.	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации в реф./инд. издания		Общ брой	Средно на докторант	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на докторант	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на докторант
	У нас	В чужб.			У нас	В чужб.			У нас	В чужб.		
2017	1		1	0.5	2		2	0.5	2		2	0.5
2018					1		1	0.16	5		5	0.83
2019	1		1	0.33	3		3	0.42	3		3	0.6
2020	1		1	0.5	1		1	0.25	3		3	0.6
2021					1		1	0.5	3		3	0.66
2022		1	1	0.5	1		1	2	3	1	4	1.33
Общ брой	3	1	4	1.83	9		9	3.83	19	1	20	4.52